

Port Environmental Review System 2018 (PERS)

Havenbedrijf Moerdijk

The Port Environmental Review System (PERS) was developed on behalf of ESPO and the ECOPORTS Foundation

Datum: Augustus 2018

Doc nummer: CT/18.098/22567/IF

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
1.1	Introductie	4
1.2	Havenbedrijf Moerdijk	4
1.2.1	Bedrijven en werkgelegenheid	6
1.2.2	Logistiek	7
1.3	PERS voor het haven- en industrieterrein Moerdijk	9
2	BELEID EN DOELSTELLINGEN	11
2.1	Milieubeleidsverklaring Havenbedrijf Moerdijk	11
2.2	Doelstellingen	12
3	REGISTER VAN MILIEUASPECTEN EN WETTELIJKE VEREISTEN EN PRESTATIE-INDICATOREN	21
3.1	Procedure: register van milieuaspecten en wettelijke vereisten	21
3.2	Prestatie-indicatoren	22
4	TAKEN, BEVOEGDHEDEN, VERANTWOORDELIJKHEDEN EN MIDDELEN OP HET GEBIED VAN MILIEUASPECTEN	23
4.1	Havenbedrijf Moerdijk	23
4.2	Milieutaken en verantwoordelijkheden intern	24
4.3	Milieutaken en verantwoordelijkheden extern	25
4.4	Middelen	27
5	CONFORMITY REVIEW	28
5.1	Procedure	28
5.2	Rapportage conformity review 2018	29
6	SOLUTION FORMS	32
6.1	Managementplan Beschermde Soorten (MBS)	32
6.2	eNosenetwerk Moerdijk	36
	BIJLAGE 1: PORT PROFILE HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN MOERDIJK	38
	BIJLAGE 2: SDM-CHECKLIST	39
	BIJLAGE 3: MILIEUMONITORINGSRAPPORTAGE 2016	40

1 Inleiding

1.1 Introductie

Het EcoPorts Port Environmental Review System (PERS) is een Europees initiatief voor de milieucertificering van zeehavens die aangesloten zijn bij de European Sea Ports Organisation (ESPO). Deze methodiek van PERS is één van de instrumenten van de ESPO om aan te tonen dat het haven- en industrieterrein Moerdijk aan diverse voorschriften voldoet met betrekking tot duurzame ontwikkeling en milieubescherming.

Sinds oktober 2005 beschikt het Havenbedrijf Moerdijk over een EcoPorts PERS Certificate. Het PERS certificaat is geldig voor een periode van twee jaar. Daarna wordt er opnieuw gekeken naar de duurzaamheid en milieubescherming op het haven- en industrieterrein Moerdijk. Dit document is opgesteld voor de hercertificatie van het EcoPorts Port Environmental Review System.

1.2 Havenbedrijf Moerdijk

Het haven- en industrieterrein Moerdijk is een gebied van vijf havenbekkens met een aanliggend industrieterrein in de Nederlandse gemeente Moerdijk. De haven van Moerdijk is de vierde zeehaven van Nederland en de meest landinwaarts gelegen zeehaven. Het gebied staat in open verbinding met de Noordzee. Daarnaast is het strategisch gelegen aan het Hollands Diep in de Rijn-Schelde Delta, tussen de wereldhavens van Rotterdam en Antwerpen.

Over het land heeft het haven- en industrieterrein Moerdijk een directe aansluiting op een knooppunt van snelwegen en het Europese spoorwegennet. Veel bedrijven op het haven- en industrieterrein Moerdijk beschikken over een eigen spooraansluiting en eigen laad- en losperrons. Tevens loopt op het haven- en industrieterrein Moerdijk de Buisleidingstraat. Deze Leidingstraat verbindt de chemie- en procesindustrie tussen de industriegebieden van Rotterdam en Moerdijk in de richting van Vlissingen en Antwerpen voor het ondergronds transport van vloeistoffen, water, gassen en data.

Het totale terrein beslaat een oppervlakte van 2.635 hectare. Diverse gevestigde bedrijven zijn zelf eigenaar van de grond. De overige gronden beheert het Havenbedrijf Moerdijk en geeft delen hiervan uit aan bedrijven in erfpacht.

Afbeelding 1.1: Indeling van haven- en industrieterrein Moerdijk in deelgebieden

Het haven- en industrieterrein Moerdijk is verdeeld in vijf deelgebieden:

- Het **Industrial Park** is volledig ingericht voor chemische en chemie gerelateerde industrie. Een groot aantal maintenancebedrijven en logistiek dienstverleners heeft zich specifiek toegelegd op de chemische sector. Er zijn uitgebreide mogelijkheden voor tankopslag en -cleaning.
- **Ecopark**: midden op het haven- en industrieterrein aan de Westelijke Insteekhaven ligt het Ecopark. Het bestaat uit bedrijven met een hoog duurzaamheidspotentieel, zoals energie gerelateerde bedrijven of bedrijven die recyclen. In het Ecopark is extra aandacht voor duurzaamheid en voor ecologisch ondernemen.
- **Seaport**: dit gebied ligt ten oosten van het Ecopark. Hier bevinden zich met name bedrijven met havengebonden bedrijfsactiviteiten, zoals op- en overslag van goederen. Ook de servicegerichte bedrijven voor de scheepvaart zijn hier gevestigd.
- **Distriboulevard & TradePark**: deze terreinen liggen respectievelijk aan de zuidkant van het terrein en ten zuiden van de havenspoorlijn. Op de Distriboulevard zijn bedrijven gevestigd die werkzaam zijn in transport, distributie en handel. Op het TradePark zijn handelsondernemingen en logistieke bedrijven samengebracht. Omdat de bedrijfsactiviteiten in beide gebieden grotendeels hetzelfde zijn, is er voor gekozen om het als één deelgebied te beschouwen.
- **ServicePoint**: dit gebied is gelegen in het zuidoosten van het haven- en industrieterrein. Hier zijn verschillende bedrijven en organisaties gevestigd, zoals de Douane, de Marechaussee, het Havenbedrijf Moerdijk, de Brandweerkazerne Industrieterrein Moerdijk, het Port Health Centre en technische onderhoudsbedrijven. Deze bedrijven en organisaties verlenen diensten aan het totale haven- en industrieterrein.

Deze indeling in gebieden zorgt ervoor dat gelijksoortige bedrijven bij elkaar worden gevestigd (bedrijfsclustering). Hierdoor kunnen de bedrijven optimaal gebruik maken van elkaars aanwezigheid.

1.2.1 Bedrijven en werkgelegenheid

In 2017 waren op het industrieterrein 440 bedrijven gevestigd met opgeteld 9.308 medewerkers. Inclusief toeleveranciers bood het haven- en industrieterrein Moerdijk in 2017 werkgelegenheid aan 17.983 werknemers.

Sector	Aantal vestigingen
Industrie	68
Bouwnijverheid	28
Reparatie van consumentenartikelen en handel	46
Vervoer, opslag en communicatie	112
Verhuur van en handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen	181
Overig	5
Totaal	440

Tabel 1.1: Aantal vestigingen op het haven- en industrieterrein Moerdijk 2017 naar sector (bron: Havenbedrijf Moerdijk Jaarverslag 2017)

Hieronder is in een overzicht weergegeven de uitgegeven gronden voor vestiging of uitbreiding van bedrijven op haven- en industrieterrein Moerdijk.

Jaar	Totaal in ha
2013	1.19.50
2014	16.25
2015	6.03.16
2016	12.22.90
2017	7.08.77

Tabel 1.2: Uitgegeven gronden voor vestiging en uitbreiding van bedrijven op haven- en industrieterrein Moerdijk (bron: Havenbedrijf Moerdijk Jaarverslag 2017)

1.2.2 Logistiek

Haven- en industrieterrein Moerdijk is bereikbaar via diep vaarwater, spoor, wegennet en een buisleidingenstraat.

Scheepvaart

In 2017 hebben in totaal 2.059 zeeschepen en 11.734 binnenvaartschepen de haven aangedaan. Een stijging van 3,9% ten opzichte van het jaar ervoor. Ook in de totale goederenoverslag van en naar schepen (met name containers en droge en natte massagoederen) heeft een stijging plaatsgevonden van maar liefst 5,9% naar 18.568.000 ton.

Jaar	Aantal schepen		Goederenoverslag					
			Zeeschepen (x 1.000 ton)			Binnenvaart schepen (x 1.000 ton)	Scheepsvaart (x 1.000 ton)	%t.o.v. vorig jaar
	zee	binnen	gelost	geladen	totaal	gelost/geladen	totaal	
2012	1.973	12.723	4.405	2.536	6.941	13.350	20.291	-6.8
2013	1.686	12.837	3.869	1.798	5.667	12.830	18.497	-8.8
2014	1.603	11.622	3.634	2.111	5.745	11.036	16.781	-9.3
2015	1.769	10.974	3.891	2.389	6.280	10.309	16.589	-1.1
2016	1.900	11.383	3.496	3.224	6.720	10.816	17.536	5.7
2017	2.059	11.734	3.998	3.297	7.295	11.273	18.568	5.9

Tabel 1.3: Scheepsbewegingen en goederenoverslag (bron: Havenbedrijf Moerdijk Jaarverslag 2017)

Spoor

Spoorvervoer is een relatief duurzame vorm van vervoer. Verbetering van de spoorfaciliteiten is daarom ook onderdeel van de Havenstrategie Moerdijk 2030. In 2017 zijn er 43.445 wagons ingezet om 1.427.00 ton aan producten te vervoeren van en naar het haven- en industrieterrein. Dit is een stijging van maar liefst 61.1% ten opzichte van 2016. Deze toename hangt samen met een nieuwe spoorverbinding op eigen terrein bij één bedrijf. Daarnaast zijn er meerdere andere bedrijven die vanaf 2016 nieuwe, dagelijkse verbindingen richting Italië en Duitsland hebben opgezet. De belangrijkste goederen die vanuit Moerdijk per spoor worden vervoerd, zijn chemische producten en staalproducten.

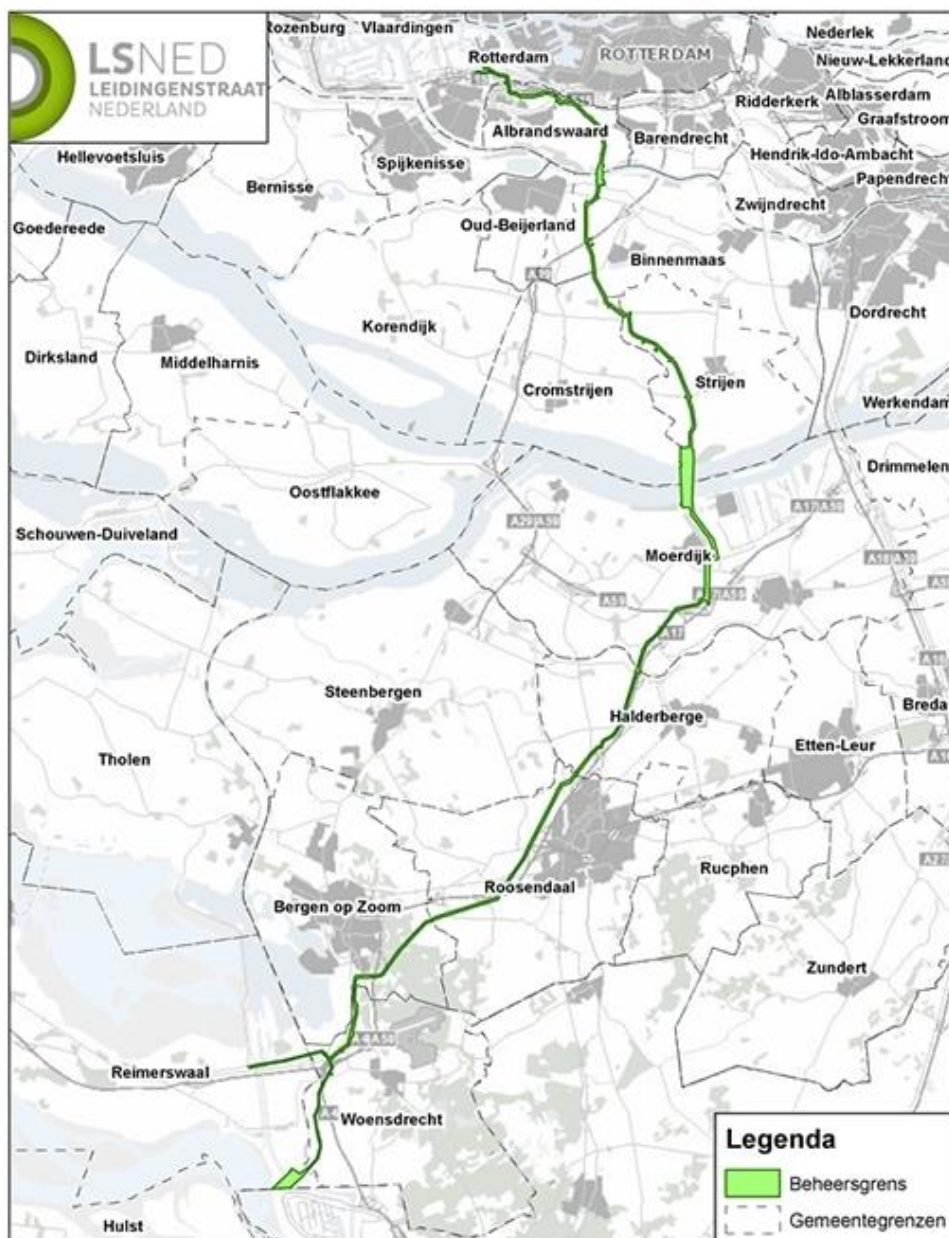
Jaar	Aantal wagons	Vervoerd product (x 1.000 ton)	%t.o.v. vorig jaar
2012	21.143	667	0.5
2013	15.530	476	-28.6
2014	21.964	579	21.6
2015	21.832	649	12.1
2016	30.132	886	36.5
2017	43.445	1.427	61.1

Tabel 1.4: Goederenvervoer per spoor (bron: Havenbedrijf Moerdijk Jaarverslag 2017)

Buisleidingenstraat

Tussen de havens van Moerdijk, Rotterdam en Antwerpen ligt een ondergrondse buisleidingenstraat. Deze is ruim veertig jaar geleden aangelegd om door ondergronds transport de verbinding tussen deze havens en industriegebieden te versterken. Deze duurzame manier van transporteren levert een bijdrage aan de economische ontwikkeling van de regio en de veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. Het beheer van de buisleidingenstraat wordt verzorgd door Leidingenstraat Nederland (LSNed).

Enkele bedrijven op haven- en industrieterrein Moerdijk maken gebruik van deze buisleidingenstraat. In de volgende figuur is de buisleidingenstraat als lichtgroene lijn weergegeven.

Afbeelding 1.2: Ligging van transportleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen op, van en naar het haven- en industriegebied Moerdijk (Bron: LSNed Leidingenstraat Nederland).

1.3 PERS voor het haven- en industrieterrein Moerdijk

Het Havenbedrijf Moerdijk realiseert een duurzame groei en intensivering zonder toename van de milieudruk op de omgeving. Door het sluiten van decentrale ketens, het benutten van kansen en innovaties op het gebied van onder andere hernieuwbare energie, neemt de ecologische footprint niet toe.

Het Havenbedrijf heeft een actueel inzicht in de milieuhygiënische belasting van de beheerde terreinen door dit te monitoren. Dit inzicht is de basis om activiteiten waar mogelijk te verbeteren met als doel de ecologische footprint te verkleinen. Het Havenbedrijf voldoet aan goed 'naberschap' door feitelijke milieu-informatie transparant en tijdig met de omgeving te communiceren en door de milieuprestaties en eventuele verbeteringen inzichtelijk te maken.

PERS helpt om deze milieuprestaties inzichtelijk te maken en een relatie tussen de diverse initiatieven te leggen.

Door middel van onderhavig rapportage wordt aangegeven hoe Havenbedrijf Moerdijk voldoet aan de eisen uit het PERS. Hierbij wordt zoveel mogelijk verwezen naar de al bestaande initiatieven. In onderstaande tabel zijn de eisen opgenomen uit het PERS, per eis wordt aangegeven waar deze in de rapportage is opgenomen.

De Programmamanager Milieu en Duurzaamheid draagt er zorg voor dat de rapportage eens per 2 jaar wordt geactualiseerd.

Eis uit PERS		Plaats in rapportage
1.0	Port portfolio	Hoofdstuk 1, Bijlage 1
1.1	Policy statement	Hoofdstuk 2
1.2	Environmental Aspects and Legal requirements	Hoofdstuk 3
1.3	Responsibilities and resources	Hoofdstuk 4
1.4	Conformity Review	Hoofdstuk 5
1.5	Environmental Report	Bijlage 3
1.6	Best practices	Hoofdstuk 6
	SDM-Checklist	Bijlage 2

Tabel 1.5: Eisen uit PERS Introduction versie 5 december 2016

2 Beleid en Doelstellingen

2.1 Milieubeleidsverklaring Havenbedrijf Moerdijk

Het Havenbedrijf Moerdijk organiseert het proces van ontwikkeling, ontwerp, aanleg, uitgifte, exploitatie, beheer en uitbreiding van het haven- en industrieterrein Moerdijk.

Het Havenbedrijf Moerdijk streeft naar de optimale balans tussen de economische ontwikkeling van het terrein en de inpasbaarheid van het terrein in haar omgeving. Het principe van “Triple P”, People, Planet, Profit is hierbij het uitgangspunt. Deze duurzame ontwikkeling is een uitgebalanceerd ontwikkelproces gericht op de veerkracht en kwaliteit van de natuur, het bevorderen van het lichamelijke en geestelijke welzijn van de inwoners en van een gezonde economische ontwikkeling.

Het World Ports Sustainability Program vormt de leidraad voor het op te zetten MVO beleid.

Havenbedrijf Moerdijk heeft diverse partijen geïnventariseerd die een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de milieuprestaties en de verduurzaming van het terrein. Samen met deze partijen (overheidsorganisaties en bedrijven) heeft Havenbedrijf Moerdijk milieu- en duurzaamheidsambities voor het haven- en industrieterrein vastgesteld in de Havenstrategie 2030 en dit uitgewerkt in diverse programma's.

Het continue verbeteren op het gebied van milieu en duurzaamheid wordt geborgd door:

1. het implementeren en onderhouden van een milieumanagementsysteem;
2. het op de hoogte blijven van wet- en regelgeving en het nemen van de benodigde maatregelen om aan deze wet- en regelgeving te voldoen;
3. de milieuprestatie van haven- en industrieterrein Moerdijk jaarlijks te rapporteren;
4. een continue verbetering van onze milieuprestaties, het minimaliseren van de milieueffecten, het voorkomen van milieubelasting en het reduceren van grondstofverbruik;
5. het motiveren en stimuleren van de eigen medewerkers tot het uitvoeren van milieuvriendelijk gedrag;
6. de milieuprestaties communiceren met medewerkers, omwonende en andere betrokken partijen;
7. eisen te stellen aan de milieuprestaties van bedrijven die zich op haven- en industrieterrein Moerdijk willen vestigen;
8. de al gevestigde bedrijven te informeren hoe zij hun milieuprestaties kunnen verbeteren;
9. de benodigde kennis en middelen in te zetten die nodig zijn om de milieuactiviteiten naar behoren uit te kunnen voeren;
10. het implementeren van de benodigde maatregelen om de landschapskwaliteit, de biodiversiteit en andere ecologische factoren te behouden en eventueel te versterken.

Moerdijk, juli 2018

Ferdinand van den Oever
Directeur Havenbedrijf Moerdijk

2.2 Doelstellingen

2.2.1 Duurzame Verbindingen Moerdijk

Overheden en bedrijven werken al lange tijd binnen het samenwerkingsverband Duurzame Verbindingen Moerdijk (DVM). Dit platform is een samenwerkingsovereenkomst om milieu, natuur- en duurzaamheidsthema's op en rond het haven- en industrieterrein Moerdijk te bespreken. Op 9 maart 2016 is een Samenwerkingsovereenkomst Duurzame Verbindingen Moerdijk 2016-2030 ondertekend door Havenbedrijf Moerdijk, Bedrijvenkring Industrieterrein Moerdijk (BIM), provincie Noord-Brabant, gemeente Moerdijk, Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid en waterschap Brabantse Delta.

Binnen DVM zijn verschillende uitvoeringsprogramma's opgesteld en is een governancestructuur opgezet. Onderdeel hiervan zijn de Stuurgroep DVM, Kernteam DVM en de werkgroepen Energie, Water, Natuur, Geluid, Monitoring, Communicatie en de klankbordgroep Milieuklachten.

Einde 2017 hebben de Stuurgroepleden besloten zichzelf en het label DVM op te heffen, met de opgave om te bezien welke producten met welke samenwerkingspartners gecontinueerd en waar mogelijk versneld moeten worden in andere structuren. Hierbij is dat de urgentie om te blijven werken aan het thema Duurzaamheid onverminderd hoog, voor zowel de overheid als het bedrijfsleven, maar een andere manier van werken wordt nagestreefd. De productontwikkeling op de verschillende thema's wordt voortgezet. Hierbij is gekozen voor het voortzetten:

- Via de nieuwe organisatiestructuur van de Havenstrategie;
- Via reguliere samenwerkingsverbanden;
- Via ad hoc samenwerkingsverbanden.

Hierbij zijn producten rondom Geluid, Milieumonitoring en Energie overgedragen aan Kernteam Havenstrategie met bijbehorende aandachtspunten. Communicatie van DVM is geïntegreerd in de communicatie van de Havenstrategie.

Producten rond Water zijn overgegaan naar een nieuw ad hoc samenwerkingsverband met de verschillende waterpartners om samen te blijven werken, af te stemmen en de uitvoering van het Water Management Plan te borgen. Hierbij wordt door het waterschap Brabantse Delta de trekkersrol vervuld.

De DVM werkgroep Natuur en de ambtelijke Stuurgroep Natuur zijn samengevoegd tot Werkgroep Natuur 2.0 en zijn overgegaan naar een ad hoc samenwerkingsverband waarbij Havenbedrijf Moerdijk een trekkende rol vervuld.

De Klankbordgroep Milieuklachten is officieel beëindigd. Het vervolg wordt vanaf nu via de Omgevingstafel ingevuld.

Door het doorlopen van verschillende processen bestaat het risico dat er versplintering op gaat treden en de integraliteit van de thema's en producten onder druk komt te staan. Het Kernteam Havenstrategie neemt de verantwoordelijkheid op zich om de onderwerpen te blijven verbinden en houdt hierbij de partners in het oog die niet verbonden zijn aan de Havenstrategie zoals Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, waterschap Brabantse Delta, Brabant water, bedrijven op het haven- en industrieterrein Moerdijk, etc.

2.2.2 Havenstrategie Moerdijk 2030

De in juli 2014 vastgestelde Havenstrategie Moerdijk 2030 bevat de door de gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant en Havenbedrijf Moerdijk onderschreven strategie voor de doorontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk tot 2030. In de Havenstrategie Moerdijk 2030 van juli 2014 is vastgelegd dat: *“In 2030 Havenbedrijf Moerdijk hét knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaam-Nederlandse Delta is. Havenbedrijf Moerdijk is excellent in duurzaamheid en veiligheid. Het principe van de Triple P, People, Planet en Profit is het uitgangspunt. Duurzame ontwikkeling vraagt om een uitgebalanceerd ontwikkelproces, gericht op het bevorderen van de veerkracht en kwaliteit van de natuur, van het lichamelijk en geestelijk welzijn van de inwoners en een gezonde economische ontwikkeling”*.

Jaarlijks wordt de uitvoering van de Havenstrategie gemonitord door het Kernteam Havenstrategie van de drie kernpartners. Het Kernteam rapporteert de monitoring aan de Stuurgroep Havenstrategie.

Het Havenbedrijf realiseert een duurzame groei en intensivering zonder toename van de milieudruk op de omgeving. Door het sluiten van decentrale ketens, het benutten van kansen en innovaties op het gebied van onder andere hernieuwbare energie, neemt de ecologische footprint niet toe. Het Havenbedrijf plant nieuwe ontwikkelingen proactief en tijdig, in combinatie met een efficiënt vergunningsverleningsproces. Dit helpt bij het versterken van de verdere economische ontwikkeling van het terrein.

Het Havenbedrijf heeft een actueel inzicht in de milieuhygiënische belasting van de beheerde terreinen door dit te monitoren. Dit inzicht is de basis om activiteiten waar mogelijk te verbeteren met als doel de ecologische footprint te verkleinen. Het Havenbedrijf voldoet aan goed ‘nabuurschap’ door feitelijk milieu-informatie transparant en tijdig met de omgeving te communiceren en door milieuprestaties en eventuele verbeteringen inzichtelijk te maken. Tevens is het Havenbedrijf een actieve partner voor de bedrijven op het gebied van duurzaamheid en heeft een voorbeeldfunctie. Daarom zorgt het Havenbedrijf ervoor dat de eigen bedrijfsvoering zo duurzaam mogelijk is, inclusief de invulling van commerciële activiteiten en het beheer van de openbare ruimte.

In de begroting heeft het Havenbedrijf Moerdijk vanuit de diverse programma’s een Jaarplan 2018 opgesteld waarin de missie, visie, externe invloeden en concrete acties zijn opgenomen. Hieronder worden de volgende programma’s verder uitgewerkt:

- Ruimtelijke Ontwikkeling Milieu en Duurzaamheid, Milieu;
- Ruimtelijke Ontwikkeling Milieu en Duurzaamheid, Duurzaamheid;
- Infrastructuur en Beheer, Beheer nat;
- Bedrijfsvoering, Juridische zaken;
- Bedrijfsvoering, Communicatie.

Programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid/Milieu

Visie

Het havenbedrijf realiseert een duurzame groei en intensivering zonder toename van de milieudruk op de omgeving. Door het sluiten van decentrale ketens, het benutten van kansen en innovaties op het gebied van onder andere hernieuwbare energie, neemt de ecologische footprint niet toe.

Externe invloeden

- door (uitvoering van) de milieuwetgeving zal de milieudruk op de omgeving in de toekomst afnemen;
- gevestigde bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid voor hun omgang met het milieu en maken binnen het kader van wet- en regelgeving hun eigen keuzes.

Wat willen we bereiken?

Het havenbedrijf plant nieuwe ontwikkelingen proactief en tijdig, in combinatie met een efficiënt vergunningsverleningsproces. Dit helpt bij het versterken van de verdere economische ontwikkeling op het terrein.

Wat gaan we doen?

1. Realiseren Akoestisch Inpassingsplan

In de Geluidvisie haven- en industrieterrein Moerdijk 2030 is een doorkijk gegeven naar hoe de beschikbare geluidruimte op het haven- en industrieterrein zich verhoudt tot toekomstige ontwikkelingen. De visie maakt inzichtelijk dat bij groei van de overslagcapaciteit naar 26 miljoen ton per jaar in 2030 de betreffende grenswaarden worden overschreden, indien geen aanvullende (geluid)maatregelen worden genomen.

In het kader van de Crisis- en herstelwet is in 2016 het opstellen van een zogenaamd Akoestisch Inpassingsplan mogelijk gemaakt. Een soort bestemmingsplan waarin geluidsruijme wordt 'herverkaveld' en er ruimte ontstaat om mogelijke resten aan geluidsruijme te herverdelen. Zo kan ingespeeld worden op vestigingseisen van bedrijven of specifieke behoefte aan geluidsruijme kan worden ingevuld binnen de bestaande geluidszonering. Het betreft hier echter een complex en innovatief product, met een hoog experimenteel karakter. In goede samenwerking met gemeente, provincie en bedrijfsleven wordt gezocht naar een zo objectief mogelijke systematiek.

Risico: Het op te stellen inpassingsplan is onderhevig aan bezwaar en beroep, wat van invloed kan zijn op de voortgang.

2. Inventarisatie omgevingsvergunningen

Een belangrijke opgave voor het havenbedrijf is het inzicht krijgen in en de sturingsmogelijkheden op de zogenaamde milieugebruiksruimte (geluid, lucht, externe veiligheid). Deze kan behoorlijk inperkend zijn voor een gebied als het haven- en industrieterrein Moerdijk. Het is daarom noodzakelijk een compleet beeld te hebben van alle vergeven milieuvergunningen en in hoeverre deze nog actueel zijn. Daarmee ontstaat inzicht in hoeverre aanpassing en/of bijsturing mogelijk is. In 2018 zal de Omgevingsdienst gevraagd worden een complete inventarisatie van alle (omgevings-) milieuvergunningen te maken.

Risico: De omgevingsdienst kan mogelijk te weinig capaciteit hebben voor de werkzaamheden, wat extra kosten met zich mee kan brengen.

Programma Ruimtelijke Ontwikkeling Milieu en Duurzaamheid/Duurzaamheid

Visie

Het haven- en industrieterrein Moerdijk ontwikkelt zich tot het knooppunt van duurzame logistiek en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. Daarbij wordt ingezet op een duurzame, klimaatbestendige en energie neutrale omgeving met een balans in People, Planet en Profit. De bedrijfsprocessen zijn vergroend en de ecologische footprint is zo beperkt mogelijk. Bedrijven werken intensief samen in decentrale ketens (circulaire economie) en leveren een bijdrage aan een duurzaam sociaal economisch leefklimaat in de regio. Het havenbedrijf is een actieve partner voor de bedrijven op dit gebied en heeft een voorbeeldfunctie. Daarom zorgt het havenbedrijf ervoor dat de eigen bedrijfsvoering zo duurzaam mogelijk is, inclusief de invulling van commerciële activiteiten en het beheer van de openbare ruimte.

Externe invloeden

- de haalbaarheid van duurzaamheidskansen en innovaties zijn onder andere afhankelijk van (nieuwe) wet- en regelgeving;
- om verdere succesvolle ontwikkelingen te realiseren op het gebied van verduurzaming, zijn we afhankelijk van medewerking, commitment en innovatieve krachten van bedrijven en vergunningverlenende instanties.

Wat willen we bereiken?

Het havenbedrijf verbindt bestaande en nieuwe bedrijven door ze te clusteren. Zo kunnen synergie- en efficiëntievoordelen worden behaald. Reststromen zoals stoom, warm water en CO₂ worden daarbij ingezet als vernieuwde grondstof. Zo worden duurzaamheidsinitiatieven van het bedrijfsleven zelf versterkt en ondersteund. Door ontwikkeling en exploitatie van innovatieve, 'slimme' opslagsystemen van zon- en windenergie wordt het huidige elektriciteitsnetwerk efficiënter en duurzamer. Disbalansen kunnen hiermee worden voorkomen. Al deze ontwikkelingen leveren een bijdrage aan het realiseren van een klimaatbestendig en energieneutraal haven- en industrieterrein.

Wat gaan we doen?

1. Vaststellen MVO-beleid

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en duurzaamheid zijn brede begrippen waar veel thema's onder vallen. De wereldwijd gedragen agenda voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties, de zogenoemde Sustainable Development Goals (SDG's), vormen een internationaal geaccepteerd kader voor MVO. De SDG's bevatten in 17 thema's tientallen subdoelen waarmee organisaties kunnen bijdragen aan duurzame ontwikkeling. Met een scan op deze SDG's formuleert het havenbedrijf in 2018 toekomstbestendig beleid op het terrein van MVO en duurzame ontwikkeling. Dit beleid geeft inzicht in de kansen en bedreigingen qua maatschappelijke impact en duurzaamheid. Dit beleid sluit dankzij de scan op de SDG's naadloos aan bij het World Ports Sustainability Programme dat naar verwachting in maart 2018 gelanceerd wordt.

Risico: Inzicht krijgen in de MVO-issues van de bedrijven op het terrein en de ketens waarin zij zitten, vraagt commitment van de bedrijven om informatie te delen. Zonder dit commitment is het beleid niet volledig op te stellen.

2. BREEAM-certificaat behalen voor gehele haven- en industrieterrein Moerdijk

In 2017 heeft de nulmeting uitgewezen dat het certificeringstraject BREEAM bestaand gebied met het bijbehorende certificaat (niveau GOOD) haalbaar is. In 2018 gaat het havenbedrijf dit certificaat behalen. Het havenbedrijf vervult hiermee een voorbeeldfunctie als het gaat om duurzame gebiedsontwikkeling, verduurzaamt daadwerkelijk haar gebied, verbetert hiermee haar imago en de certificering maakt het gehele gebied aantrekkelijker voor de bedrijven die er gevestigd zijn of zich in de toekomst willen vestigen.

Risico's:

- de beoordelingsrichtlijn BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling is vernieuwd en nog niet in de praktijk getoetst. Dit maakt het behalen van het certificaat uniek. Om risico's te verkleinen wordt een pilot uitgevoerd om de haalbaarheid van de certificering te toetsen;
- het verduurzamen van het gebied en het behalen van het duurzaamheidscertificaat is een proces dat niet door een of enkele personen uitgevoerd kan worden. Het verduurzamingsproces raakt de gehele organisatie van het havenbedrijf en elk onderdeel zal een kleine of grote bijdrage moeten leveren in dit proces van samenwerking.

3. Starten Energieprogramma Moerdijk 2021

In 2017 is het Energieprogramma Moerdijk 2021 vastgesteld. Dit Energieprogramma vormt een eerste cruciale stap om het haven- en industrieterrein, zoals ook vastgesteld in de Havenstrategie Moerdijk 2030, energieneutraal te krijgen. Het Energieprogramma Moerdijk 2021 wordt in 2018 opgestart met respectievelijk een actieplan en de benodigde financiering. Vervolgens kan het Energieprogramma daadwerkelijk worden uitgevoerd met de voorgestelde (breed toepasbare en collectieve) maatregelen.

Risico's:

- De financiering van de programmatische uitvoering van het Energieprogramma Moerdijk 2021 is een gedeelde verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven op het haven- en industrieterrein Moerdijk, Havenbedrijf Moerdijk, de gemeente en de provincie. Bij onvoldoende bereidheid tot medefinanciering kan de uitvoering van het Energieprogramma Moerdijk 2021 stagneren.
- Tijdens het opstellen van het Energieprogramma Moerdijk 2021 is commitment verkregen bij diverse partijen. Wanneer de programmatische aanpak van de uitvoering te lang op zich laat wachten, dan wel niet robuust genoeg wordt opgepakt, kan dit commitment verdampen. De uitvoerbaarheid van de gewenste energietransitie op het haven- en industrieterrein komt in dat geval in gevaar.

4. Opstellen haalbaarheidsstudie Solarpark Moerdijk

Zonne-energie is een manier om snel en zichtbaar bij te dragen aan de belangrijke thema's energietransitie van het haven- en industrieterrein van Moerdijk (Planet) en de invulling van goed nabuurschap (People). De verschillende mogelijkheden van grondgebonden installaties, kunnen efficiënt onder één aanpak, genaamd *Solarpark Moerdijk*, opgepakt worden. Een haalbaarheidsstudie geeft inzicht in het potentieel van installaties op het terrein, inclusief benodigde tekeningen en onderzoeken. De haalbaarheidsstudie wordt gebruikt voor een go-/no-go-moment om al dan niet door te gaan met een vergunning(en)traject en de bijbehorende SDE-aanvraag voor zonne-energie.

Risico: Het nieuwe kabinet heeft invloed op zowel de hoogte als de systematiek van de SDE-subsidie-verlening en daarmee op de economische potentie.

5. Opstellen implementatieplan Managementplan

Beschermde Soorten In 2017 is het Managementplan Beschermde Soorten vastgesteld. Dit Managementplan Beschermde Soorten (MBS) laat de ambitie van het Havenbedrijf Moerdijk op het terrein van Planet zien, waarbij het belang van goed omgaan met de natuur hoog is. Door te werken met een leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer wordt aan beschermde soorten en aandachtsoorten op het terrein ruimte gegeven en ze worden in stand gehouden. Daarnaast vraagt het havenbedrijf twee ontheffingen aan op basis van het Managementplan Beschermde Soorten, die bij ruimtelijke ontwikkelingen op het terrein vertraging kunnen voorkomen. De uitvoering van het MBS wordt in 2018 nader uitgewerkt in een implementatieplan, waarin de rol van het havenbedrijf als houder van de ontheffingen, toepassen van de leidraad natuurvriendelijk beheer, fysieke compenserende maatregelen, monitoring, communicatie en bijbehorende begrotingen aan bod komen.

Risico's:

- de rol van het havenbedrijf wordt uitgebreid en dit brengt risico's met zich mee. In het implementatieplan worden relevantie en significantie van deze risico's nader uitgewerkt;
- het verkrijgen van ontheffingen kan langer duren dan gepland omdat ontheffingen onderhevig zijn aan bezwaar en beroep.

Programma Infrastructuur en Beheer/Beheer nat

Visie

Het havenbedrijf heeft een goed bereikbaar en beschikbaar nat areaal, inclusief de kades en bodemligging van de insteekhavens. Met een optimale bereikbaarheid en beschikbaarheid van het areaal faciliteert het havenbedrijf het bedrijfsleven tegen acceptabele kosten. Het havenbedrijf heeft als regieorganisatie het dagelijks beheer van dit areaal uitbesteed met een integraal beheercontract aan een marktpartij. Het areaal nat heeft een gegarandeerde kwaliteit en beschikbaarheid, die essentieel is voor de bedrijfsvoering van het havenbedrijf en haar klanten. Wet- en regelgeving, maatschappelijk verantwoord ondernemen, beheren met visie en respect voor milieu en leefomgeving staan hierbij centraal.

Externe invloeden

- correct en incorrect gebruik van het areaal door derden;
- klimatologische omstandigheden, zoals de kwaliteit en temperatuur van het water;
- de mogelijke verandering in wet- en regelgeving en samenwerkingen kunnen sterk van invloed zijn op de (door)ontwikkeling van de arealen. Het is evident dat het havenbedrijf hier volgend in is.

Wat willen wij bereiken?

De beheerde kapitaalgoederen haven, kades en pieren zijn goed bereikbaar en beschikbaar voor de zee- en binnenvaartschepen die haven- en industrieterrein Moerdijk kunnen bereiken.

Duurzaamheid, lifecyclecostingbenadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt.

Wat gaan wij doen?

Watermanagementplan omzetten in actieplan integraal riool- en waterhuishoudingplan 2018 – 2020

In 2017 is samen met waterschap, gemeente en bedrijfsleven een watermanagementplan opgesteld. Naar verwachting wordt het plan begin 2018 vastgesteld. Het havenbedrijf maakt in 2018 een actieplan 2018-2020 voor de delen waar zij verantwoordelijk voor is.

Risico's:

- zonder vastgestelde kaders kan er geen 'stip op de horizon' worden gezet voor de uitwerking van een concreet robuust watersysteem;
- als er geen heldere uitwerking komt voor het robuuste integrale watersysteem is het niet mogelijk om een aanbesteding te houden. Er kan dan geen goede risicogestuurde aanpak vanuit de markt worden gecontracteerd.

Programma Bedrijfsvoering/Juridische zaken

Visie

Het havenbedrijf voldoet aan alle voor hem geldende wet- en regelgeving en gebruikt de ruimte die in die wet- en regelgeving wordt gegeven optimaal voor een effectieve en efficiënte uitoefening van zijn taak.

Het havenbedrijf komt zijn verplichtingen na, niet alleen met zijn eigen kansen en belangen als drijfveer, maar die van het haven- en industrieterrein Moerdijk als geheel. Daar wordt continu aan bijgedragen door juridische en strategische advisering aan de voorkant van het proces en door in te spelen op de verdere juridificering van handel en maatschappij.

Externe invloeden

- bestaande wettelijke verplichtingen kunnen door de wetgever worden gewijzigd en/of;
- er kunnen nieuwe verplichtingen ontstaan naar aanleiding van nieuwe wetgeving;
- contractpartijen kunnen menen dat het havenbedrijf zijn verplichtingen niet nakomt of weigeren op hen rustende verplichtingen na te komen;
- contractpartijen of belanghebbenden kunnen uit financieel en/of principieel oogpunt geneigd zijn tot juridische acties tegen het havenbedrijf;
- partijen willen hun gelijk halen voor de rechter of bij de Europese Commissie in Brussel;
- schadeclaims, door of vanwege de gerichtheid op groei van het haven- en industrieterrein Moerdijk;
- de populariteit van Alternatieve Geschillenbeslechting (Arbitrage en Mediation).

Wat willen we bereiken?

Een algeheel juridisch kwaliteitsbeleid gebaseerd op generieke juridische kennis draagt structureel bij aan de steeds verdere professionalisering van het havenbedrijf en het inzichtelijk maken en beheersen van (juridische) risico's.

Het havenbedrijf organiseert zowel bij interne als bij externe besluitvorming het juridisch advies aan de voorkant van het proces. Niet alleen voor de primaire processen, maar ook voor projecten. Dat betaalt zich uit in goed onderbouwde, begrijpelijke besluiten en overeenkomsten voor het havenbedrijf, zijn partners en andere belanghebbenden.

Daar waar onverhoopt niet preventief kan worden gehandeld of meegedacht, wordt door uitoefening van een adequate, correctieve functie optimale rechtsbescherming van het havenbedrijf bereikt. Dit realiseert het havenbedrijf door het vlot en inzichtelijk afhandelen van schadeclaims of klachten. Indien noodzakelijk, worden juridische procedures gevoerd (ondersteund door specialistische, externe kennis).

Wat gaan we doen?

Nader vorm geven aan de ketenverantwoordelijkheid: een eenduidig (waarden)kader

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) houdt niet op aan de poort van Havenbedrijf Moerdijk. Ook leveranciers, (onder)aannemers, klanten en andere stakeholders zijn betrokken bij de ketens waarin c.q. waaromheen het havenbedrijf opereert. Op basis van de professionaliseringsslagen die het havenbedrijf het afgelopen jaren heeft gemaakt (zoals op het gebied van inkopen, contracten, compliance, et cetera) geeft het havenbedrijf in 2018 nader vorm aan de (juridische) verantwoordelijkheid voor en handelingsperspectief in de keten(s) waarin het opereert. Die verantwoordelijkheid en/of dat handelingsperspectief legt het havenbedrijf allereerst vast in een eenduidig (waarden)kader. Dit als uitvloeisel van de brede kijk op MVO. Dit bredere MVO-beleid is dan ook voorwaardelijk voor de totstandkoming van het waardenkader. Principes die kunnen worden meegenomen beslaan bijvoorbeeld transparantie, belangen van stakeholders en (internationale) gedragsnormen. Een en ander doet het havenbedrijf zo veel mogelijk in samenwerking met de stakeholders.

Risico: Er kan onduidelijkheid bestaan of ontstaan over de definitie van enerzijds de (juridische) verantwoordelijkheid voor de keten en anderzijds het handelingsperspectief daarin. Daarom stelt het havenbedrijf aan de voorkant een eenduidig kader vast. Op die manier wordt het risico van een mismatch beperkt tussen verantwoordelijkheid nemen en de mogelijkheden om het waar te maken.

Programma Bedrijfsvoering/Communicatie

Visie

De communicatie van het havenbedrijf is erop gericht het haven- en industrieterrein Moerdijk te profileren als hét knooppunt van duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie in de Vlaams-Nederlandse Delta. In deze profilering staan waarde creatie, duurzaamheid en veiligheid centraal.

Als het gaat om de omgeving, dan is het van belang om niet 'over de hoofden van de bewoners' te praten en te bepalen, maar om gezamenlijk op te trekken. De verhouding tussen havenbedrijf, bedrijven en bewoners is gelijkwaardig als het gaat om informatievoorziening, mogelijkheden voor constructief overleg en betrokkenheid bij besluitvormingsprocessen die gaan over voor bewoners belangrijke onderwerpen.

Externe invloeden

- incidenten op het haven- en industrieterrein kunnen het vertrouwen dat is opgebouwd door tijdige en transparante communicatie, beschadigen;
- verdere ontwikkeling van nieuwe en online media betekent een verdere analyse van de inrichting van de communicatie van het havenbedrijf in de toekomst (balans online versus traditionele media);
- minder goed geïnformeerde regionale en lokale journalisten betekenen een verarming van onafhankelijke journalistiek.

Wat willen wij bereiken?

Een heldere rolverdeling, transparantie en afspraak = afspraak zijn de uitgangspunten voor communicatie vanuit het havenbedrijf om een gelijkwaardige relatie te bewerkstelligen met en tussen bewoners en bedrijven.

Het havenbedrijf zet marketingcommunicatie in ter ondersteuning van het programma Commercie, waarbij het havenbedrijf zich nadrukkelijk presenteert als aantrekkelijke vestigingsplaats in de topclusters.

Voor een goed 'nabuurschap' met de omgeving organiseert het havenbedrijf onderlinge bekendheid tussen bewoners en bedrijven. Ook zet het havenbedrijf economische revenuen in ten behoeve van vitaliteit en leefbaarheid van omliggende kernen via de Vitaliteitsregeling.

Wat gaan wij doen?

Extra communicatie-inzet op P van Planet

Uit het stageonderzoek naar de reputatie van Havenbedrijf Moerdijk van afgelopen jaar kwam als belangrijkste conclusie naar voren dat er een kloof is tussen de gewenste reputatie en de werkelijke reputatie op het gebied van Planet bij de stakeholders. Om deze kloof te verkleinen, wordt in 2018 extra communicatie-inzet gepleegd op diverse Planet-elementen, buiten de reguliere (project)communicatie. Zo worden er diverse inspiratiesessies en bijeenkomsten over Planet-thema's georganiseerd voor de diverse stakeholders, onder andere rond het Energieprogramma. Daarnaast ondersteunt het havenbedrijf op financieel en organisatorisch vlak het initiatief om de film De Nieuwe Wildernis II, over de combinatie van natuur en industrie te maken. Deze film biedt vele mogelijkheden voor communicatie over Planet-onderwerpen gerelateerd aan het haven- en industrieterrein.

Risico: Bij Planet-onderwerpen spelen diverse belangen. (Nieuwe) bedrijven kijken mogelijk anders tegen deze onderwerpen aan dan omwonenden of natuurorganisaties. Dat betekent dat communicatie over dit onderwerp gevoelig kan liggen en daardoor niet altijd een positief effect zal hebben.

3 Register van milieuaspecten en wettelijke vereisten en prestatie-indicatoren

3.1 Procedure: register van milieuaspecten en wettelijke vereisten

Doel

Het doel van het opstellen van een register van milieuaspecten en wettelijke vereisten is tweeledig, namelijk:

- het identificeren van milieuaspecten en bepalen van het belang en de prioriteit, om deze aspecten te (gaan) beheersen;
- het inzichtelijk hebben van de van toepassing zijnde en toekomstige wet- en regelgeving en borgen dat aan deze wet- en regelgeving wordt voldaan.

Toepassingsgebied

In het register zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- haven gerelateerde activiteiten;
- terrein gerelateerde activiteiten;
- organisatorische/milieu gerelateerde activiteiten;
- gevestigde bedrijven;
- calamiteiten en incidenten.

Op de milieuaspecten van de gevestigde bedrijven heeft Havenbedrijf Moerdijk relatief weinig invloed. Deze aspecten zijn globaal behandeld.

Taken en verantwoordelijkheden

- De Compliance Officer is verantwoordelijk voor het (laten) opstellen, onderhouden en beheersen van het register milieuaspecten en wettelijke vereisten.

Werkwijze

a. Inventariseren milieuaspecten

De diverse activiteiten die plaatsvinden op en rondom het haven- en industrieterrein Moerdijk en die gevolgen hebben op de milieuprestaties zijn opgenomen in het register. Per activiteit is aangegeven op welke milieuaspecten er invloed uitgeoefend wordt, namelijk: afvalstoffen, afvalwater, bodem, gebruik grondstoffen, gebruik natuurlijke hulpbronnen, lucht, geluid en trilling, energie, en externe veiligheid.

b. Vaststellen van toepassing zijnde milieuwet- en regelgeving

Per activiteit wordt nagegaan welke milieuwet- en regelgeving van toepassing is. De van toepassing zijnde wet- en regelgeving wordt opgenomen in het overzicht wet- en regelgeving. Hierin wordt uitleg gegeven over de desbetreffende wetten en regels.

c. Actualiseren register

Minimaal eens per 2 jaar of bij alle grote wijzigingen in de milieuaspecten en/of wet- en regelgeving wordt het register geactualiseerd.

d. Toetsen wet- en regelgeving

Na het actualiseren van het register wordt door een externe deskundige getoetst of wordt voldaan aan alle wet- en regelgeving (zie ook hoofdstuk 4 van dit handboek). Deze toetsing dient als input voor de conformity review. Indien nodig worden er verbeteracties in gang gezet.

Documenten

Het register betreft een Excel-bestand dat in te zien is bij Havenbedrijf Moerdijk.

3.2 Prestatie-indicatoren

Al sinds 1999 wordt op het haven- en industrieterrein Moerdijk jaarlijks de beschikbare (milieu)informatie bij bedrijven en (overheids)instantie verzameld en gepresenteerd in een milieumonitoringsrapport. In onderstaande tabel is opgenomen welke prestatie-indicatoren gerapporteerd worden.

Indicator	Eenheid
Werkgelegenheid	fte
Logistieke bewegingen water	Aantal schepen Overslag goederen in ton
Logistieke bewegingen spoor	Aantal wagons Vervoer goederen in ton
Energiegebruik: • elektriciteitsverbruik; • aardgasgebruik; • warmte; • olie; • CO₂-emissie.	MWh m ³ TJ ton ton CO ₂
Luchtemissies (diverse parameters)	Kg
Watergebruik (diverse stromen)	m ³
Emissies via het water	v.e.
Afval (stromen per verwerkingseenheid)	ton
Geluidbelasting	dB(A)
Klachten en hinder	Aantal

Tabel 3.1: Prestatie-indicatoren

In de Milieumonitoringrapportage 2016 haven- en industrieterrein Moerdijk zijn de milieuprestaties van het haven- en industrieterrein verder uitgewerkt. Zie hiervoor ook bijlage 3 van deze rapportage.

De publieksversie van de Milieumonitoringrapportage 2016 is te vinden via:

<http://publicaties.duurzameuitgave.nl/dvm-publieksversie-mmr-2016>

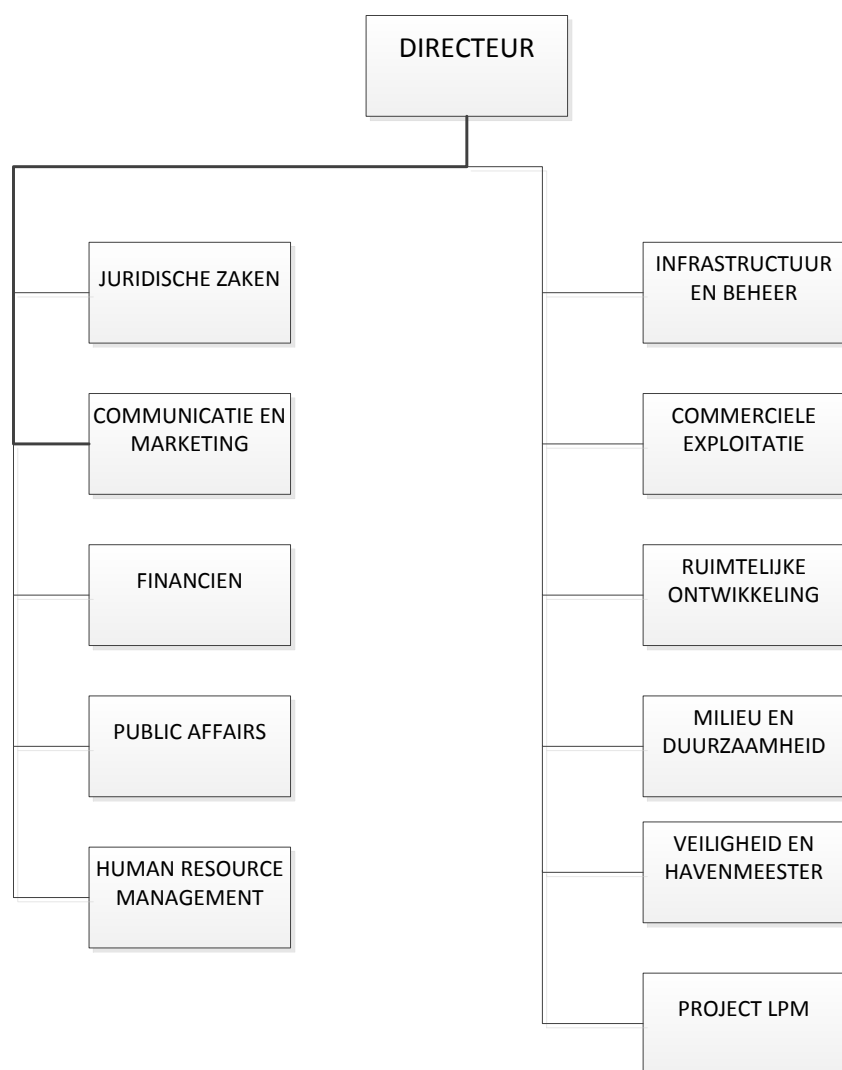
4 Taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en middelen op het gebied van milieuaspecten

4.1 Havenbedrijf Moerdijk

Het Havenbedrijf Moerdijk organiseert het proces van ontwikkeling, ontwerp, aanleg, uitgifte, exploitatie, beheer en uitbreiding van Havenbedrijf Moerdijk. Tevens stelt zij haar kennis en ervaring beschikbaar aan derden. Het Havenbedrijf Moerdijk is een regie-organisatie. De operationele uitvoering wordt uitbesteedt bij externe leveranciers.

Per 1 januari 2017 is de governancestructuur van het havenbedrijf gewijzigd naar een NV. Het havenbedrijf sluit zich zo veel mogelijk vrijwillig aan bij de Nederlandse Corporate Governance Code. De Code berust op het uitgangspunt dat de Vennootschap een lange termijn samenwerkingsverband is van diverse bij de Vennootschap betrokken stakeholders. Het Havenbedrijf Moerdijk kent een omvangrijke hoeveelheid stakeholders (zie hiervoor 4.3). Een goed stakeholdermanagement is hierbij van groot belang.

Organigram

Figuur 4.1: Organigram Havenbedrijf Moerdijk

4.2 Milieutaken en verantwoordelijkheden intern

In onderstaande tabel wordt aangegeven wie verantwoordelijk is voor welke milieutaken binnen Havenbedrijf Moerdijk.

Taak	Functie
Port operations (dredging)	Programmamanager Infrastructuur en Beheer
Port operations (navigation)	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Port operations (shipping)	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Port operations (terminals)	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Jetty/Warf management	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Site management	Programmamanager Infrastructuur en Beheer - Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Strategic planning	Directeur - Programmamanager Milieu en Duurzaamheid - Programmamanager Ruimtelijke- en Gebiedsontwikkeling
Supplies acquisition	Programmamanager Infrastructuur en Beheer
Operator Licensing/Permit	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Quality management	Directeur
Emergency planning	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Marina/slipway management	N.v.t.
Environmental document management	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Environmental data management	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Soil pollution assessment	Programmamanager Infrastructuur en Beheer
Air quality monitoring	Programmamanager Ruimtelijke- en Gebiedsontwikkeling
Energy and Carbon Footprint monitoring	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Water quality monitoring	Programmamanager Infrastructuur en Beheer
Noise management	Programmamanager Ruimtelijke- en Gebiedsontwikkeling
Vehicular management of terminal traffic	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid
Communication with external stakeholders about environmental subjects	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Management Representative	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Coordinating environmental management throughout the port	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Reviewing of environmental issues and legislation	Programmamanager Milieu en Duurzaamheid – Compliance Officer
Civil engineering	Programmamanager Infrastructuur en Beheer
Public relations and marketing	Communicatie- en Marketing adviseur
Checking new establishments	Programmamanager Commerciële Exploitatie
Port authority workboats	Havenmeester – Portsecurity – Programmamanager Veiligheid

Tabel 4.1: Taken en Verantwoordelijken binnen het Havenbedrijf Moerdijk

4.3 Milieutaken en verantwoordelijkheden extern

Naast de interne taken liggen er ook een aantal taken en verantwoordelijkheden op het gebied van milieu via werkgroepen bij externe partijen (zie onderstaande tabel).

Externe partij	Verantwoordelijkheid
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) Afvalstoffen Terminal Moerdijk Shell Nederland Chemie Zeehavenbedrijf Dordrecht Cauberg-Huygen	Werkgroep Geluid
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk Brabant Water Waterschap Brabantse Delta Afvalstoffen Terminal Moerdijk Shell Nederland Chemie	Werkgroep Monitoring
Gemeente Moerdijk Provincie Noord-Brabant Rijkswaterstaat Brabantse Milieufederatie Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit Staatsbosbeheer Afvalstoffen Terminal Moerdijk Attero Remondis Argentia Shell Nederland Chemie SNB VNO-NCW MvO-groep Zeehavenbedrijf Dordrecht	Werkgroep Natuur
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk Rijkswaterstaat Brabant Water Waterschap Brabantse Delta Brabantse Milieufederatie Slibverbranding Noord-Brabant Afvalstoffen Terminal Moerdijk Kolb Shell Nederland Chemie	Werkgroep Water
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk Brabantse Milieufederatie	Werkgroep Energie

MvO-groep Shell Nederland Chemie Slibverbranding Noord-Brabant Ardagh Glas CNC Attero	
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk	Werkgroep Communicatie
Bedrijven (gevestigd op haven- en industrieterrein Moerdijk)	Het bedrijf is zelf verantwoordelijk om zich aan de voor het bedrijf geldende wet- en regelgeving te houden.
Shell Nederland Chemie Sivomatic Afvalstoffen Terminal Moerdijk Stolt Haven Moerdijk Attero BIM Bewoners uit gebiedstafels Klundert, Moerdijk, Zevenbergen, Zevenbergsche Hoek Bewoners uit Strijen en Strijensas	Omgevingstafel Moerdijk; communicatie met omwonenden. https://omgevingstafel-moerdijk.nl/
Provincie Noord-Brabant Gemeente Moerdijk en Strijen Veiligheidsregio Midden- en West Brabant Shell Nederland Chemie Afvalstoffen Terminal Moerdijk Attero CNC	eNosenetwerk

Tabel 4.2: Externe verantwoordelijken

4.4 Middelen

Bij het Havenbedrijf Moerdijk is een Programmamanager Milieu en Duurzaamheid. Deze is het aanspreekpunt als het gaat om de milieu- en duurzaamheidsactiviteiten op het haven- en industrieterrein. Voor de diverse projecten zijn financiële middelen ter beschikking gesteld (zie onderstaande tabel).

Kosten	Middelen
Personeelskosten	€ 150.000
Milieumonitoring	€ 20.000
Diverse werkgroepen	€ 50.000
Advieskosten	€ 400.000
Baggeren	€ 1.100.000

Tabel 4.3: Financiën

5 Conformity Review

5.1 Procedure

Doel

Het toetsen van de werking van het milieumanagementsysteem. Het resultaat wordt gebruikt om te komen tot maatregelen om de milieuprestaties te verbeteren.

Toepassingsgebied

Tijdens de conformity review worden de volgende onderwerpen behandeld:

- het milieubeleid en doelstellingen;
- te verwachten wijzigingen (nieuwe vestigingen, inrichting terrein, wet- en regelgeving);
- het register milieuaspecten en vereisten;
- stakeholdersanalyse
- monitoringrapportage;
- best practices.

Taken en verantwoordelijkheden

De Programmamanager Milieu en Duurzaamheid is verantwoordelijk voor het (laten) voorbereiden van de conformity review. De Programmamanager Milieu en Duurzaamheid voert samen met de Directeur de conformity review uit.

Werkwijze

a. Inplannen conformity review

De Directeur en de Programmamanager Milieu en Duurzaamheid plannen eens per twee jaar een afspraak in om de conformity review te bespreken.

b. Voorbereiden management review

De Programmamanager Milieu en Duurzaamheid zorgt er voor dat de gegevens die nodig zijn voor de conformity review verzameld worden.

c. Bespreken gegevens

De Programmamanager Milieu en Duurzaamheid en de Directeur bespreken samen de gegevens en bepalen de verbeterpunten.

d. Aanpassen rapportage

De resultaten en de verbeterpunten worden door de Programmamanager Milieu en Duurzaamheid gerapporteerd. Indien nodig worden ook andere stukken aangepast zoals beleid, doelstellingen, enz.

Documenten

De conformity review wordt gerapporteerd onder paragraaf 5.2 van deze rapportage.

5.2 Rapportage conformity review 2018

Op 17 juli 2018 heeft de conformity review in het kader van de PERS certificering plaatsgevonden. Bij deze conformity review waren aanwezig:

- De heer F. J. van den Oever (Directeur Havenbedrijf Moerdijk);
- Mevrouw L. Bergenhenegouwen (Programmamanager Milieu en Duurzaamheid Havenbedrijf Moerdijk);
- Mevrouw S. de Vries (Adviseur BMD Advies Zuid-Nederland)

Beleid en doelen

De review is gestart bij de oorsprong van de ambities van het havenbedrijf. Een haven en industrie gebied is een belangrijk economisch complex, dat echter altijd functioneert in een omgeving, dat laatste wordt helaas vaak vergeten. In de ogen van dhr van den Oever is het voor het Havenbedrijf Moerdijk nodig dat er een visie is ten aanzien van de balans tussen economische aspecten (Profit) en die (leef)omgeving (People) en de natuur (Planet). Het havenbedrijf heeft hiervoor programma's opgezet onder andere op gebied van milieu en duurzaamheid en uitgaand van het integraal ondernemen met balans in de drie P'som de groeiambities van het havenbedrijf te realiseren.

In 2012 is het havenbedrijf begonnen met het uitzetten van de Havenstrategie 2030, vanuit hun eigen overtuiging van het nut van duurzaamheid. Het huidige MVO beleid, dat in 2018 wordt vormgegeven, is gestoeld op deze strategie als mede op het World Ports Sustainability Program, waar het havenbedrijf aansluiting bij heeft gezocht.

De Havenstrategie wordt vertaald naar enerzijds de begroting van het bedrijf en anderzijds een Uitvoeringsagenda van de stakeholders voor een periode van 2 jaar waarin concrete projecten worden belegd. Na realisatie van de projecten uit de uitvoeringsagenda worden nieuwe projecten benoemd, zo blijft het havenbedrijf samen met haar stakeholders continu werken aan het verwezenlijken van de lange termijnvisie uit de Havenstrategie 2030.

Het bestuur en de Raad van Commissarissen heeft recent getoetst en bevonden dat, 6 jaar na het opstellen, de Havenstrategie 2030 qua lading dekkend, passend en actueel is.

De ervaring leert inmiddels, zo geeft dhr van den Oever aan, dat in de uitvoeringsagenda bij het bepalen van projecten en producten behoefte is aan het verengen van de scope, meer gericht specifieke producten benoemen. Die les is dan ook meegenomen in het uitvoeringsdocument 2018-2020. Ook actualiteiten en media beïnvloeden welke thema's in een stroomversnelling komen, zo zijn de energietransitie, de circulaire economie en digitalisering/robotisering dergelijke trends. Voor de totstandkoming van de havenvisie heeft het havenbedrijf gewerkt met een samenwerkingsverband Duurzame Verbindingen Moerdijk, deze samenwerking betreft ook andere partijen dan waarmee wordt gewerkt in de Havenstrategie. Hoewel er uit dit samenwerkingsverband positieve resultaten zijn gekomen, is ondervonden dat de duurzaamheidsgedachte zo is opgenomen in de Havenstrategie, dat integratie meer passend zou zijn dan beide verbanden naast elkaar voor te zetten en is er voor gekozen te gaan stoppen met DVM. Een aantal werkgroepen bijvoorbeeld de werkgroepen met betrekking tot monitoring en geluid, worden voortgezet, maar dan binnen de nieuw op te richten projectorganisatie van de Havenstrategie.

Stakeholders

De stakeholders van het havenbedrijf zijn divers en omvatten de overheden, individuele bedrijven en de omgeving in brede zin. Communicatie met diverse stakeholders verloopt onder meer via de

volgende middelen: Port News, de milieu monitor , waar ook een eenvoudiger leesbare publieksversie van gemaakt is, de ondernemersvereniging en tot slot via de diverse werkgroepen.

Ontwikkeling

Het havenbedrijf heeft zichzelf ambitieuze ontwikkeldoelen gesteld. Ze willen intensivering op het terrein door de beschikbare ruimte effectiever op te vullen. Er worden gesprekken gevoerd over het nieuwe Industrial Park waarin bedrijven met de hoogste milieu categorieën gevestigd worden en over Logistiek Park Moerdijk. Deze ontwikkelingen dienen binnen de huidige gestelde milieugebruiksruimte van het haven- en industrieterrein blijven vallen. Het havenbedrijf is voornemens dit onder meer te bewerkstelligen door eisen te stellen aan de milieuprestaties van de nieuw te vestigen bedrijven.

Op korte termijn wil het havenbedrijf, samen met de water partners, het opgestelde watermanagementplan uitvoeren om bijvoorbeeld afvalwater opnieuw en op een andere manier in te zetten.

Wet- en regelgeving

Op gebied van de wet- en regelgeving, het Milieu Aspecten Register en het vertalen van de strategie naar praktische milieudoelen en prestaties van de bedrijven die onderdeel uitmaken van het haven- en industrieterrein, heeft het havenbedrijf vooral een faciliterende en enthousiasmerende rol. Handhaven valt onder de bevoegdheid van de Omgevingsdienst Midden-West Brabant. Vanuit de voorbeeldrol die het havenbedrijf aan wil nemen, is het havenbedrijf gestart met BREAAAM, zowel voor het eigen bestaande pand, als ook voor het hele haven en industriegebied, er vanuit gaande dat gevestigde en nieuwe bedrijven worden geïnspireerd. De eisen die het havenbedrijf stelt aan nieuwe, maar ook aan steeds meer van de reeds gevestigde bedrijven, vinden hun basis in de vigerende wet- en regelgeving. Buiten deze basis, waarbij samen wordt gewerkt met de Omgevingsdienst Midden-West Brabant, komt in de ogen van het havenbedrijf en dhr van den Oever, deze ambitie voort uit de diep gewortelde motivatie om het terrein te verduurzamen. In samenwerking met OMWB is een herstructureringsplan opgesteld om te zorgen dat de omgevings- ontwikkelplannen aansluiten bij de ambities die er liggen.

Het Milieu Aspecten Register van het Havenbedrijf Moerdijk helpt kaders te stellen, op de hoogte te blijven en richting te geven aan de bedrijven gevestigd op het haven- en industrieterrein. Wel is het nog steeds zo dat, zoals ook tijdens de vorige review besproken, het havenbedrijf naleving niet kan afdwingen en de bedrijven zelf verantwoordelijk blijven of ze in de praktijk volgens de regels te werken.

Milieumonitoringsrapportage

De milieumonitoringsrapportage 2016 besteedt onder andere aandacht aan analyse en oplossing van klachten. Dit kan tot discussie leiden. Het zou volgens dhr van den Oever niet moeten gaan over het terugdringen of snel wegwerken van het aantal klachten, het gaat om waar de meldingen inhoudelijk over gaan en wat er verbeterd kan worden. Aan de inhoud heb je namelijk echt iets als je de klacht structureel wilt oplossen. Registratie en terugkoppeling van de opvolging van klachten moet goed verlopen. Om dat te realiseren is in het verleden een Klankbordgroep milieuklachten in het leven geroepen. Inmiddels verloopt de behandeling van klachten dermate goed dat deze klankbordgroep ook weer opgeheven is.

Best Practices

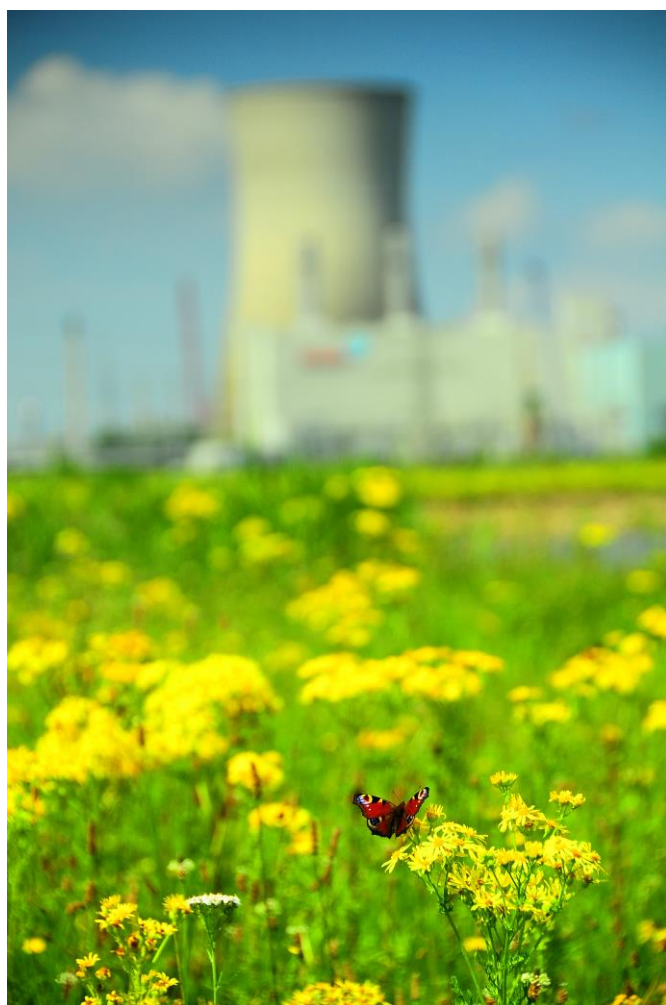
In 2017 heeft het havenbedrijf een nulmeting laten doen en deze heeft uitgewezen dat het BREEAM certificeringstraject 'Bestaand gebied' met bijbehorend certificaat haalbaar is. Het havenbedrijf is druk doende met dit certificeringstraject en vervult hiermee een voorbeeldrol als het gaat om duurzame gebiedsontwikkeling, verduurzaamt daadwerkelijk haar gebied en verbetert haar imago.

6 Solution forms

6.1 Managementplan Beschermde Soorten (MBS)

Projectomschrijving

Het haven- en industrieterrein Moerdijk vormt een belangrijk leefgebied voor een aantal beschermde soorten en aandachtsoorten, zowel planten als dieren. De omgang met deze natuur kan op gespannen voet komen met de economische activiteiten in het gebied. Vanuit de 'Triple P' gedachte die is vastgelegd in de Havenstrategie Moerdijk 2030 is het van belang dat bescherming van de natuur (Planet), de groei van bedrijvigheid (Profit) en leefbaarheid van de gebruikers en omwonenden (People) in balans zijn.

De ambitie op het terrein van 'Planet' betreft de ecologische duurzaamheid. Het Havenbedrijf Moerdijk verstaat hieronder een goed rentmeesterschap over de natuurlijke omgeving. Het belang van goed omgaan met de natuur is hoog. Door te gaan werken met een leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer en gebruik van terreinen met aandacht voor beschermde en aandachtsoorten wil het havenbedrijf invulling geven aan de ambities voor ecologische duurzaamheid. Met het Managementplan Beschermde Soorten (hierna: MBS) gaat het havenbedrijf meer doen dan het wettelijk noodzakelijke om soortmanagement naar een hoger niveau te tillen en invulling te geven aan haar ambities op het terrein van 'Planet'. Het MBS heeft als doel een effectieve bescherming van beschermde soorten en aandachtsoorten op het haven- en industrieterrein, waarbij daarnaast economische ontwikkelingen niet geremd worden, risico's op vertraging zo veel mogelijk worden weggenomen en de leefomgeving voor gebruikers en omwonenden verbeterd.

Het MBS beoogt tegelijkertijd de natuur te beschermen en procedures te voorkomen of te verkorten. Het MBS heeft een looptijd van 10 jaar (2017-2027).

Het MBS is opgesteld in het kader van Duurzame Verbindingen Moerdijk (DVM) met als (financiële) opdrachtgever de provincie Noord-Brabant.

Het MBS is:

1. Een leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer en gebruik

Het MBS bevat een leidraad voor een natuurvriendelijk(er) beheer van terreinen. Door voortaan te werken conform een leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer en gebruik, zorgen we dat het havenbedrijf zelf, zittende en toekomstige bedrijven op haven- en industrieterrein beschermde planten en dieren en aandachtsoorten beschermen en zelfs ruimte geven voor natuurontwikkeling, met juridische zekerheid op het gebied van natuurwetgeving, omdat deze leidraad onderdeel vormt van de aanpak om de ontheffing te krijgen.

2. De inhoudelijke basis voor een aanvraag gebiedsontheffing van soorten in het kader van de Wet natuurbescherming

Een deel van de aanwezige flora en fauna op het haven- en industrieterrein valt onder de reikwijdte van de Wet natuurbescherming. Concreet betekent dit dat wanneer leefgebied van deze soorten bij groei van bedrijvigheid verloren gaat, dit alleen is toegestaan met een gebiedsontheffing waaraan voorwaarden zijn gekoppeld.

3. De basis voor een aanvraag van een ontheffing Tijdelijke Natuur

Om een ontheffing Tijdelijke Natuur te kunnen krijgen, heeft het havenbedrijf op het haven- en industrieterrein een aantal nog uitgeefbare terreinen aangewezen als Tijdelijke Natuur. Hiermee kan een terrein een tijdelijke meerwaarde krijgen als natuurfavel.

Implementatie van het MBS

Uitvoering van het MBS is nader uitgewerkt in een implementatieplan, waarbij de nieuwe rol van het havenbedrijf als ontheffingshouder, fysieke maatregelen, monitoring, communicatie en bijbehorende planning en begroting aan bod komen. Dit implementatieplan wordt uitgewerkt in samenwerking met de ecooloog van BEC, afdeling Infrastructuur & Beheer, afdeling Juridische zaken en de Programmamanager Milieu en Duurzaamheid met aandacht voor:

- juridische borging van het MBS in aanbestedingsdocumenten en inkoopcontracten;
- procedure, risico's en personele consequenties van het doorleggen van ontheffing van havenbedrijf naar individuele bedrijven;
- realisatie van fysieke (compenserende) maatregelen, zoals nestmanden, vleermuiskasten et cetera;
- monitoring van de effecten van maatregelen die in gang gezet worden;
- communicatie om bewustzijn te creëren en uitleg te geven met bijbehorende tijdsplanning en kosten.

Beoogd effect

Voor alle stakeholders vooraf helderheid en zekerheid creëren over de impact van natuurbeschermingswetgeving op de economische bedrijvigheid.

Argumenten

1. Het MBS past in het ingezet beleid

Dit MBS draagt bij aan een goede afstemming van economische activiteiten en omgang met de natuur, zoals ook conform de Havenstrategie Moerdijk 2030 geambieerd wordt. Dit MBS is de operationele uitwerking van het in 2015 vastgelegde en ondertekende:

- convenant Samenwerking Natuurmanagement haven- en Industrieterrein Moerdijk;
- natuurmanagementplan Moerdijk 2015-2030,

beide vastgesteld door het Havenbedrijf Moerdijk (toen nog Havenschap), provincie Noord-Brabant, gemeente Moerdijk, Staatsbosbeheer, Bedrijvenkring Industrierrein Moerdijk, Brabantse Milieufederatie en Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging.

2. Het MBS is een leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer en gebruik

Met de leidraad voor natuurvriendelijk(er) beheer en gebruik worden zowel beschermde soorten (Groenknolorchis, Buizerd, Havik, Slechtvalk, Sperwer, Wezel, Hermelijn, Bunzing, Steenmarter en de Ruige dwergvleermuis) als aandachtsoorten in stand gehouden, de ruimte gegeven en beschermd.

3. Het MBS vormt inhoudelijke basis voor twee ontheffingen in het kader van Wet natuurbescherming

Met het MBS wordt op efficiënte wijze twee ontheffingen aangevraagd. Dit geeft meer zekerheid dat alle andere terreinen dan de terreinen aangewezen als Tijdelijke Natuur, beschikbaar zijn voor economische ontwikkelingen, zonder risico op (onvoorziene) vertraging.

Wanneer beschermde soorten zich gaan vestigen in aangewezen “Tijdelijke Natuurgebieden” geldt bij een ontheffing Tijdelijke Natuur de eis van compensatie voor beschermde soorten niet. Dit heeft als voordeel dat natuurwaarden en belevingswaarden voor natuur verbeteren en dat bij het “opduiken” van beschermde soorten geen ontheffingsprocedure doorlopen hoeft te worden.

4. Het MBS bespaart het havenbedrijf en andere bedrijven tijd, geld en moeite en verbetert het vestigingsklimaat

Zowel het havenbedrijf, als andere bedrijven winnen met het gebruik van dit MBS tijd en kosten die gepaard gaan met een reguliere ontheffingsaanvraag. Het havenbedrijf en andere bedrijven hoeven dus niet meer eerst een onderzoek te doen, een activiteitenplan op te stellen en een ontheffingsaanvraag in te dienen. Het vestigingsklimaat voor zowel gevestigde als ook nieuwe bedrijven wordt beter door minder onderzoekslasten, het voorkomen van overbodige bureaucratie, risico's en kosten.

5. Het MBS heeft draagvlak bij zowel de provincie Noord-Brabant en Omgevingsdienst Brabant-Noord Oost

Tijdens het opstellen van het MBS zijn zowel de provincie Noord-Brabant als de Omgevingsdienst Brabant-Noord nauw betrokken geweest en actief bevraagd of concepten geschikt zijn als basis voor de aanvraag van gebiedsontheffing en de ontheffing Tijdelijke Natuur. Voor zowel de ODBN als de provincie wordt extra werk door aanvragen voorkomen wanneer het MBS in de praktijk werkt.

6. Het MBS verbetert het imago van Havenbedrijf Moerdijk en heeft uitstraling/doorwerking naar andere bedrijventerreinen

Het MBS is een mooi instrument om stakeholders, zoals inwoners, bevoegd gezag en bedrijven te laten zien dat Havenbedrijf Moerdijk daadwerkelijk met balans in 3 P's onderneemt en daarbij de belangen van de natuur serieus neemt. Het MBS helpt het duurzaamheidsimago van het havenbedrijf te verbeteren. Daarnaast is dit MBS mogelijk een blauwdruk voor eigenaren/beheerders van andere bedrijventerreinen in Noord-Brabant die duurzaamheid nastreven, biodiversiteit stimuleren en zorgvuldig willen omgaan met beschermde soorten planten en dieren.

Kanttelingen en risico's

1. Terreinen tijdelijk in dienst van natuur

De terreinen die in aanmerking komen voor status 'Tijdelijke Natuur' dienen minimaal een groeiseizoen ten dienste van natuur gesteld te worden. In theorie is dit vaak een jaar. Concreet betekent dit dat er dan minimaal een jaar geen economische, ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaats vinden. Dit vergt een scherpe, planmatige en vooruitziende blik van ontwikkelingen van het havenbedrijf om niet binnen het groeiseizoen terug te hoeven komen op de eerder aangewezen gebieden voor Tijdelijke Natuur.

2. Verkrijgen ontheffingen kan langer duren dan gepland

De ontheffingen zijn onderhevig aan bezwaar en beroep en de verkrijging ervan kan langer duren dan vooraf ingeschat, ondanks de nauwe betrokkenheid van zowel provincie als ODBN bij het opstellen van dit MBS. Eventueel bezwaar of beroep wordt in zo'n geval afgehandeld door de ODBN. Bezwaren zijn overigens niet waarschijnlijk omdat burgers hier geen belang bij lijken te hebben en bedrijven juist baat bij het MBS hebben. Het aanvragen van de ontheffingen kost normaliter ca. drie maanden, exclusief een eventueel bezwaar/beroep.

Invloed op milieuaspecten

Het project heeft invloed op de volgende milieuaspecten:

- bodem;
- lucht;
- water;
- natuur.

Betrokken stakeholders

- Havenbedrijf Moerdijk
- bedrijven op haven- en industrieterrein Moerdijk;
- gemeente Moerdijk;
- provincie Noord-Brabant;
- Omgevingsdienst Brabant-Noord ODBN;
- Staatsbosbeheer;
- Brabantse Milieu Federatie.

Contact for information

Company: Havenbedrijf Moerdijk
Contact name: L. Bergenhenegouwen
Jobtitle: Programmamanager Milieu en Duurzaamheid
Postal address: Plaza 3, 4782 SL, Moerdijk
Telephone: 0168 38 88 88
E-mail: l.bergenhenegouwen@portofmoerdijk.nl
Website: <https://www.portofmoerdijk.nl>

6.2 eNosenetwerk Moerdijk

Projectomschrijving

Sinds medio 2013 zijn op en rond het haven- en industrieterrein Moerdijk 29 eNoses (elektronische neuzen) opgesteld om doelgericht veranderingen in de luchtsamenstelling te monitoren, bronnen te detecteren (of uit te sluiten) en als hulpmiddel bij het onderzoeken van geurklachten. In januari 2015 is in het MT van het havenbedrijf besloten tot continuering van dit eNosenetwerk voor drie jaar. In 2015 zijn in het kader van de Safety Deal ook twee doelstellingen toegevoegd, namelijk veiligheid (early warningfunctie) en het signaleren van ontgassende schepen.

De deelnemers in het eNosenetwerk zijn: Havenbedrijf Moerdijk, provincie Noord-Brabant, gemeenten Moerdijk en Strijen, Veiligheidsregio Midden- en West Brabant, Shell, ATM, Attero en CNC.

Over de periode 2015-2017 is een evaluatie uitgevoerd in het kader van besluitvorming over voortzetting van het eNosenetwerk na 2017. Dit Evaluatierapport eNosenetwerk 2015-2017 is onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep eNosenetwerk Moerdijk opgesteld door de OMWB en bevat belangrijke conclusies en aanbevelingen.

De belangrijkste aanbevelingen van deze evaluatie zijn:

- het netwerk heeft een belangrijke maatschappelijke functie en voldoende potentieel om door te ontwikkelen. Op basis van de conclusies is er voldoende grond om het eNosenetwerk de komende drie jaar voort te zetten en dan opnieuw te evalueren;
- over de governance van het netwerk beveelt de stuurgroep aan het aantal deelnemende bedrijven uit te breiden. Voor de kortere termijn kan de huidige publiek-private samenwerkingsconstructie worden voortgezet. Voor de langere termijn speelt de vraag of het netwerk meer een publieke of private constructie moet worden of een combinatie van beiden. In aansluiting op de aanbeveling van de stuurgroep wordt voorgesteld het aantal deelnemende bedrijven en de governance van het netwerk medio 2018 tussentijds te evalueren;
- de verantwoordelijkheden en rollen van overheden en bedrijfsleven moeten goed zijn gescheiden;
- voortzetting van de samenwerking met de 7 X 24 uren meldkamer van de DCMR;
- een deskundigheidsprogramma opstellen en uitvoeren om meer specifieke expertise bij medewerkers van in het netwerk betrokken organisaties te ontwikkelen. Betrokken medewerkers moeten voldoende tijd kunnen besteden aan het duiden van en het analyseren en werken met de eNose-gegevens;
- communicatie naar belanghebbenden intensiveren;
- voldoende financiële middelen bij de publieke en private deelnemers reserveren om voornoemde aanbevelingen te realiseren.

Argumenten

1. Continuering eNosenetwerk toont maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van luchtkwaliteit

Het eNosenetwerk vervult een belangrijke maatschappelijke functie naar omwonenden en bedrijven. Het is vanuit goed nabuurschap belangrijk voor omwonenden en werknemers dat luchtkwaliteit wordt gemonitord en bewaakt. De deelnemende overheden en bedrijven ervaren dit als een gemeenschappelijk belang.

2. Voortzetting daling van het aantal geurklachten en eNosealarmen

Het aantal geurklachten en het aantal eNosealarmen is de laatste jaren beduidend afgenomen. Dit is uiteraard niet alleen de verdienste van het eNosenetwerk. Het past wel in het beeld van de toegenomen aandacht van bedrijven en overheden voor de luchtkwaliteit in Moerdijk.

3. Samenwerking overheden en bedrijfsleven

Het eNosenetwerk is een samenwerkingsverband waar zowel overheden als bedrijfsleven al jaren aan deelnemen, nauw samenwerken en gezamenlijk financieel bijdragen. Al zijn onderliggende verantwoordelijkheden en rollen van overheden en bedrijfsleven verschillend, het gezamenlijk zorg dragen voor de luchtkwaliteit in Moerdijk maakt het eNosenetwerk een belangrijk samenwerkingsverband met draagvlak.

Communicatie

Conform de aanbevelingen van de evaluatie wordt communicatie naar belanghebbenden geïntensiveerd door bijvoorbeeld overleg te voeren of presentaties te geven. Richting bedrijfsleven is het informeren en motiveren van nieuwe deelnemers van belang. Richting burgers is het belangrijk om duidelijk te maken dat eNoses niet op bedrijfsniveau meten, indicatief zijn en geen absolute waarden meten. Het havenbedrijf gaat voortzetting van het netwerk (op basis van de uitkomsten van het evaluatieonderzoek) via persbericht en social media communiceren.

Uitvoering

Bij instemming van de meeste deelnemende organisaties wordt het eNosenetwerk voor drie jaar gecontinueerd. Om de deelname van het bedrijfsleven te versterken, wordt het BIM bestuur uitgenodigd deel te nemen in de stuurgroep. Met het havenbedrijf en BIM wordt overlegd hoe bedrijven geïnformeerd en gemotiveerd kunnen worden om deel te nemen. Over de governance van het eNosenetwerk vindt in 2018 een tussenevaluatie plaats.

Betrokken stakeholders

- omwonenden van en werknemers werkzaam op het haven- en industrieterrein Moerdijk;
- deelnemers eNosenetwerk: Provincie Noord-Brabant, gemeenten Moerdijk en Strijen, Veiligheidsregio Midden- en West Brabant, Shell, ATM, Attero en CNC.

Contact for information

Company: Havenbedrijf Moerdijk
Contact name: G. Slager
Jobtitle: Programmamanager Ruimtelijke Ontwikkeling en Gebiedsontwikkeling
Postal address: Plaza 3, 4782 SL, Moerdijk
Telephone: 0168 38 88 79
E-mail: g.slager@portofmoerdijk.nl
Website: <https://www.portofmoerdijk.nl>

BIJLAGE 1: Port Profile Haven- en industrieterrein Moerdijk

Zie: http://www.ecoports.com/user/port_profile

BIJLAGE 2: SDM-CHECKLIST

(wordt als aparte bijlage toegevoegd)

BIJLAGE 3: Milieumonitoringsrapportage 2016

